

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 7/18
Λουξεμβούργο, 25 Ιανουαρίου 2018

Απόφαση στην υπόθεση C-498/16
Maximilian Schrems κατά Facebook Ireland Limited

Ο M. Schrems μπορεί να ασκήσει ατομική αγωγή κατά της Facebook Ireland στην Αυστρία

Αντιθέτως, ως εκδοχέας απαιτήσεων άλλων καταναλωτών, δεν υπάγεται στις ευεργετικές διατάξεις της δωσιδικίας του καταναλωτή για την άσκηση συλλογικής αγωγής

Ο Maximilian Schrems, κάτοικος Αυστρίας, ενήγγαγε τη Facebook Ireland (Facebook) ενώπιον των αυστριακών δικαστηρίων. Προσάπτει στη Facebook ότι ευθύνεται για πολυάριθμες παραβιάσεις των διατάξεων περί της προστασίας των δεδομένων σε σχέση με τον ιδιωτικό του λογαριασμό Facebook¹ και τους λογαριασμούς επτά² άλλων χρηστών οι οποίοι του εκχώρησαν τις απαιτήσεις τους για την αγωγή αυτή. Οι λοιποί αυτοί χρήστες επίσης είναι καταναλωτές και κατοικούν στην Αυστρία, στη Γερμανία ή στην Ινδία. Ο M. Schrems ζητεί μεταξύ άλλων από την αυστριακή δικαιοσύνη να ακυρώσει ορισμένες συμβατικές ρήτρες και να υποχρεώσει τη Facebook, αφενός, να παύσει τη χρήση για τους δικούς της σκοπούς των επίμαχων δεδομένων ή των δεδομένων τρίτων και, αφετέρου, να καταβάλει αποζημιώσεις.

Η Facebook φρονεί ότι τα αυστριακά δικαστήρια δεν έχουν διεθνή δικαιοδοσία. Κατά τη Facebook, ο M. Schrems δεν μπορεί να επικαλεσθεί τον κανόνα της Ένωσης³ ο οποίος επιτρέπει στους καταναλωτές να εναγάγουν αλλοδαπό αντισυμβαλλόμενο ενώπιον των δικαστηρίων της κατοικίας τους («δωσιδικία του καταναλωτή»). Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώντας το Facebook και για επαγγελματικούς σκοπούς (ιδίως μέσω μιας σελίδας Facebook χάριν ενημερώσεως σχετικά με τη δράση του κατά της Facebook⁴), ο M. Schrems δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καταναλωτής. Όσον αφορά τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις, η Facebook υποστηρίζει ότι η δωσιδικία των καταναλωτών δεν καλύπτει τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις, καθόσον δεν δύναται να εφαρμοσθεί για άλλα πρόσωπα.

Στο πλαίσιο αυτό, το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει υπό ποιες προϋποθέσεις είναι δυνατή η επίκληση της δωσιδικίας των καταναλωτών.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο απαντά ότι ο χρήστης ιδιωτικού λογαριασμού στο Facebook δεν αποβάλλει την ιδιότητα του «καταναλωτή», όταν δημοσιεύει βιβλία, δίνει διαλέξεις, εκμεταλλεύεται ιστότοπους, συγκεντρώνει δωρεές και αναλαμβάνει την ενώπιον δικαστηρίων διεκδίκηση των απαιτήσεων πολυάριθμων καταναλωτών οι οποίες του εκχωρούνται προς τούτο.

¹ Από το 2010, ο M. Schrems διατηρεί έναν λογαριασμό Facebook μόνο για τις ιδιωτικές φύσεως δραστηριότητές του. Περαιτέρω, από το 2011, άνοιξε σελίδα στο Facebook με σκοπό i) να ενημερώνει τους χρήστες του διαδικτύου για τη δράση του κατά της Facebook, τις διαλέξεις του, τη συμμετοχή του σε δημόσιες συζητήσεις και τις εμφανίσεις του στα μέσα μαζικής ενημερώσεως, ii) να απευθύνει εκκλήσεις για τη συγκέντρωση δωρεών και iii) να διαφημίζει τα βιβλία του.

² Εξάλλου, στον M. Schrems έχουν εκχωρήσει τις απαιτήσεις τους περισσότερα από 25 000 άτομα από όλον τον κόσμο προκειμένου να τις προβάλλει δικαστικώς.

³ Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1, στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες I). Κατά τον κανονισμό αυτόν, ο εναγόμενος πρέπει κατ' αρχήν να ενάγεται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί ή έχει την έδρα του. Μόνο σε περιοριστικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις μπορεί ή πρέπει να εναχθεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους.

⁴ Βλ. υποσημείωση 1.

Αντιθέτως, δεν μπορεί να γίνει επίκληση της δωσιδικίας του καταναλωτή στο πλαίσιο της αγωγής καταναλωτή προκειμένου αυτός να προβάλει, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου της κατοικίας του, όχι μόνον τις δικές του απαιτήσεις, αλλά και τις απαιτήσεις που του έχουν εκχωρήσει άλλοι καταναλωτές οι οποίοι έχουν την κατοικία τους στο ίδιο κράτος μέλος, σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτα κράτη.

Όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του καταναλωτή, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η δωσιδικία του καταναλωτή έχει κατ' αρχήν εφαρμογή μόνο στην περίπτωση που η σύμβαση που συνήφθη μεταξύ των μερών έχει ως αντικείμενο μη επαγγελματική χρήση του σχετικού αγαθού ή της σχετικής υπηρεσίας. Όσον αφορά τις υπηρεσίες ενός ψηφιακού μέσου κοινωνικής δικτύωσης που είναι δυνατό να χρησιμοποιείται για μεγάλη διάρκεια, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η μετέπειτα εξέλιξη της γενομένης χρήσεως των υπηρεσιών αυτών.

Έτσι, ο ενάγων, ο οποίος χρησιμοποιεί τέτοιες υπηρεσίες, θα μπορούσε να επικαλεσθεί την ιδιότητα του καταναλωτή μόνον εάν η κατ' ουσίαν μη επαγγελματική χρήση των υπηρεσιών αυτών, για την οποία συνήψε αρχικώς τη σύμβαση, δεν απέκτησε, εν συνεχεία, ουσιαστικά επαγγελματικό χαρακτήρα.

Αντιθέτως, δεδομένου ότι η έννοια του «καταναλωτή» ορίζεται κατ' αντιδιαστολή προς αυτήν του «επιχειρηματία» και δεν εξαρτάται από τις γνώσεις και τις πληροφορίες που πράγματι διαθέτει το οικείο πρόσωπο, ούτε η εξειδίκευση που ενδέχεται να έχει αποκτήσει το πρόσωπο αυτό στον τομέα στον οποίον εμπíπτουν οι εν λόγω υπηρεσίες ούτε η ανάμιξη του χάριν της εκπροσωπήσεως των χρηστών των υπηρεσιών αυτών ως προς τα δικαιώματα και τα συμφέροντά τους του στερούν την ιδιότητα του «καταναλωτή». Πράγματι, τυχόν ερμηνεία της έννοιας του «καταναλωτή» η οποία θα απέκλειε τέτοιες δραστηριότητες θα κατέληγε στην παρεμπόδιση της αποτελεσματικής προασπίσεως των δικαιωμάτων που έχουν οι καταναλωτές έναντι των επαγγελματιών αντισυμβαλλομένων τους, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων τους.

Όσον αφορά τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η δωσιδικία των καταναλωτών δημιουργήθηκε προκειμένου να προστατευθεί ο καταναλωτής ως συμβαλλόμενος στην επίμαχη σύμβαση. Συνεπώς, ο καταναλωτής προστατεύεται μόνον εφόσον είναι ο ίδιος ενάγων ή εναγόμενος σε δίκη. Συνεπώς, ο ενάγων που δεν είναι ο ίδιος συμβαλλόμενος στην επίμαχη καταναλωτική σύμβαση δεν υπάγεται στις ευεργετικές διατάξεις της δωσιδικίας αυτής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση καταναλωτή προς τον οποίο έχουν εκχωρηθεί απαιτήσεις άλλων καταναλωτών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106